

Tojáspiaci krízis Franciaországban

A Bretagne-ban történt, a tojáspiac bedugulása miatti gazdatüntetések nyomán a szakminiszter a termelők helyzetét javító intézkedésekre tett javaslatot. A tárca a következő feladatokat tartja legfontosabbnak a helyzet normalizálása érdekében:

- **a kereslet és a kínálat egyensúlyának helyreállítása és a stabil jövőbeni piaci körülményekhez szükséges föltételek megteremtése,**
- **a termelők támogatása a krízis átvészélése érdekében,**
- **új távlatok megnyitása a termelők és az egész baromfiágazat előtt, valamint jövőjük biztosítása.**

Bretagne-ban az elmúlt napokban komoly gazda-megmozdulások voltak, ezek során a tojástermelő gazdák tiltakoztak az alacsony árak és a rossz piaci lehetőségek miatt – több százezer tojást borítva a regionális prefektúra épülete elé. A megmozdulásokat követően Stéphane Le Foll szakminiszter fölkererte a régió prefektusát, hogy rövid határidővel szervezzen egyeztetést a teljes tojás termékpálya minden érintett képviselőjével annak érdekében, hogy a helyzetből kiutat lehessen találni. A tárca a lehetséges megoldások között nem zárta ki például bizonyos mennyiség karitatív célra történő átadását vagy nem a humán fogyasztásra szolgáló értékesítést sem. A minisztérium részéről leszögezték azonban, hogy minden egyes megoldási lehetőség esetében be kell tartani az érvényben lévő egészségügyi előírásokat.

A termelőkkel folytatott eddig egyeztetések során egyértelművé vált, hogy a tojás árának emelése csak a keresleti oldal bővülésével együtt lehetséges. A jelenlegi alacsony értékesítési ár ugyanis elsősorban annak következménye, hogy a tavaly ilyenkori szinthez képest egy ideje stabilan 30%-kal magasabb kínálat meghaladja a keresletet. Ezt megelőzően viszont a kínálat jelentősen alatta maradt a keresletnek, ezzel volt magyarázható a 2011. júliusa és 2012. márciusa között tapasztalt kiugróan magas ár. Az akkori hiány elsődleges oka az volt, hogy sok termelő nem tudta/akarta vállalni a telepeknek és a berendezéseknek az előírások betartásához szükséges modernizációja költségeit és föl hagyott a tojástermeléssel.

Az elsősorban konjunkturális okokra visszavezethető krízis mögött a tárca szerint a következő tényezők húzódnak meg:

- az előírásoknak való megfelelési kényszerrel összefüggő termelés-beszűntetés miatt 2011-ben 10, 2012-ben további 2,7%-kal csökkent a tojástermelés az országban,
- 2012. szeptembere óta viszont a tojótyúk-állomány bővülése miatt folyamatosan nő a termelés,
- ennek nyomán 2012-höz képest az év idej első 10 hónapjára összességében 24,9%-os mennyiségi növekedést várnak az elemzők a tojáspiacon,
- ez egy kiegyenlített kereslet-kínálati évhez (pl. 2010) is 5,8%-kal nagyobb mennyiséget jelent.

A tárca a következő feladatokat tartja legfontosabbnak a helyzet normalizálása érdekében:

- a kereslet és a kínálat egyensúlyának helyreállítása és a stabil jövőbeni piaci körülményekhez szükséges föltételek megteremtése,
- a termelők támogatása a krízis átvészélése érdekében,
- új távlatok megnyitása a termelők és az egész baromfiágazat előtt, valamint jövőjük biztosítása.

1. Az ágazat piaci egyensúlyának helyreállítása

- a termelőknek a jelenlegi helyzetből le kell vonniuk a szükséges következtetéseket,
- olyan új piaci lehetőségeket kell keresni, amikkel levezethető a jelenlegi mennyiségi fölösleg.

Ez utóbbi érdekében az exportot és a nem humán élelmezési célokat egyaránt érdemben vizsgálni kell, ennek érdekében:

- az állami külkereskedelem-fejlesztési hálózat (mezőgazdasági attasék, [FranceAgriMer](#) és [UbiFrance](#)) a szakmaközi szervezettel együttműködve támogatja az ágazat exportbővítési törekvéseit,
- támogatást kapnak a szakmaközi szervezet által tervezett bel- és külpiaci promóciós akciók,
- a minisztérium csökkenteni kívánja az export adminisztrációs terheit,
- szorgalmazza a karitatív szervezetekkel való együttműködést a tojás-adományok kidolgozása érdekében, itt a minisztérium kész koordináló, közvetítő szerepet vállalni ha a felek ezt kérik (ilyen formában a tárca szerint heti 100-250 ezer tojást lehet a piacról kivonni).

2. A termelők támogatása a krízis átvészélése érdekében

A tárca szerint azonnali megoldásokat kell találni az egyénileg nehéz anyagi helyzetbe jutott termelők megsegítésére, így:

- a rászoruló tojástermelők kérhetik, hogy a mezőgazdasági társadalombiztosítási alap ([MSA](#)) az erre elkülönített keretből átvállalja a károsultak által fizetendő járulék egy részét és/vagy kapjanak fizetési haladékot,
- a bankokat fölkérték, hogy lehetőségeikhez mérten könnyítsenek a nehéz anyagi helyzetbe került tojástermelő gazdák terhein, egyedileg bírálva el minden gazda anyagát,
- a mezőgazdasági miniszter fölkérte [Bernard Cazeneuve](#) pénzügyminisztert, hogy a tojástermelők, amennyiben helyzetük ezt igazolja, bizonyos mértékű adó és járulékfizetési mentességet vagy fizetési haladékot kaphassanak.

3. Új távlatok megnyitása a termelők és az egész baromfiágazat előtt, valamint jövőjük biztosítása

A szakminiszter a következőket javasolta a termékpálya szereplőinek:

- a tárca által kinevezett ágazati biztos segít a szakmaközi szervezetnek tevékenysége átalakításában, új kompetenciák kidolgozásában. Itt két fő irány jöhet szóba: a minisztérium statisztikai szolgálata által biztosított adatokra alapozva a szakmaközi szervezetnél egy piaci információs és piackövető rendszert dolgoznak ki és működtetnek, valamint közös struktúrát hoznak létre az új piaci lehetőségek fölkkutatására,
- amennyiben vitás helyzet alakul ki a beszállítói szerződések körül, a tárca javasolja a mediátor igénybe vételét, valamint tárgyalást tervez a nagy kereskedelmi láncok képviselőivel (valószínűleg augusztus végére).

A mezőgazdasági tárca bízik az ágazat jövőjében, hiszen eddig összesen 11 millió eurót fordított a termelési infrastruktúra modernizációjára és az előírásoknak való megfelelésének biztosítására és szeretné biztosítani annak jövőjét – a termelési potenciál adott, köszönhetően a sikeres megfeleltetésnek. A tervek szerint szeptemberben folytatódnak az ágazati helyzettel kapcsolatos egyeztetések, a legjelentősebb termelőnek számító Bretagne-ban viszont már augusztus második felében létre hozza a prefektus azt a testületet, ami a most bejelentett intézkedések hatékonyságát vizsgálja. A prefektus bejelentette, egyablakos ügyintézés

biztosítanak a nehéz helyzetbe jutott termelőknek annak érdekében, hogy személyre szabottan és minél gyorsabban el lehessen bírálni a helyzetüket.

Somogyi Norbert, Párizs